A°. 1830. N°. 57.

NIEUWE BRIEVEN VAN DE GEWOONE COURANT.

Zaturdag den 8 Mei.

De prijs der Courant is, door het geheele Koningrijk, franco per post, in 't jaar f 9:00, half jaar f 4:50, quartaal f 2:25.

Alle Inzendingen van Brieven, Advertentiën, enz., geschieden aan de uitgevers dezer, welke laatsten men verzoekt op zegel te stellen.

NEDERLANDEN.

— 5den Mei.

[illegible] de navolgende benoemingen:

Tot kommandant van de 3de divisie inf., de gen. majoor *George*, kommanderende de reserve brigade.

Tot kommand. van de reserve brigade, de generaal *Kaudage*, provinciaal kommand. van Antwerpen, de 1ste brigade der 2de divisie inf. kommanderende.

Tot provinciaalen kommand. van Antwerpen en bevelhebber over de 1ste brigade inf. der 2de divisie, de kolonel *de Groot*, van de 10de afd. inf. en kommandant van de 1ste brigade der 3de divisie.

Tot kommand. van de 1ste brigade der 3de divisie, de kolonel *Kaleff*, van de 14de afd. inf. en kommandant van de 2de brigade, 4de divisie.

Tot kommand. der 2de brigade, 4de divisie, de kolonel *Guichet*, van de 2de afd.

Tot generaal-majoor, de kolonel *van Sittendonck*.

Tot kolonels, de luit. kolonels *Stavenisse de Brauw*, *Boetaard van Tuijl* en de *Makalt*.

Tot luit. kolonels, de majoors *Averson*, *Anthing* en *von Tabor*.

Tot majoors à la suite, de kapiteins *Tegelaar en Menso*.

— Wij hebben, in onze vorige, onze vrees te kennen gegeven, dat de heer *Coché-Mommens*, wegens zijn nommer van den 2de dezer, op nieuw naar de *Petits Carmes* zou moeten dansen, en, zie daar, de heer *Coché-Mommens* is [illegible], op den 4den dezer, voor den regter ter instruktie van *de Venne* gedagvaard geworden, dewelke hem echter, dewijl hij maar volvoerde, wat er wordt, wat er omtrent op zijne drukkerij omgaat, naar [illegible] en den volgenden dag den meesterknecht ontboden heeft, aan wien hij heeft afgevraagd, wie de schrijver van het artikel in gezegd nommer is, waarvan wij, in ons vorig nommer, onder de mengelingen, gesproken hebben. Wat er verder van deze zaak geworden is, wordt ons tot dus verre niet gemeld.

— De meisjes van plaisir te Parijs zullen eene maand lang opgesloten of ten minsten van de straat gehouden worden. Men verzekert, dat zulks eene hulde is, die aan de zedigheid des konings van Napels zou worden toegebragt, dewelke binnen kort in die stad verwacht wordt, zijnde Z. M., op den 27sten April, te Bayonne aangekomen.

— Het is thans bewezen, dat het bevel, krachtens hetwelk *Fonton*, uit suite Pelagie, naar de centrale gevangenis van Poissy is overgebragt, uit het particuliere kabinet der dauphine, Hertogin van Angoulême, gekomen is. Men wil daarbij voegen, dat *Montan*, op raad van een hoog regeringspersoon, den heer *Mangin*, wegens verkeerde toepassing der strafwetten en der reglementaire bepalingen voor de gevangenissen, voor den staatsraad zal [illegible] worden.

— De terugkomst van prins *Leopold* te Londen heeft de griekische [illegible], die laatstelijk aan de beurs op 55 à 54 stonden, twee [illegible] rijzen.

— Van Marseille wordt geschreven, dat er, in die stad, vier luchtreizigers aangekomen zijn, welke de expeditie naar Algiers zullen bijwonen. Men hoopt, door middel van dezelven, alle de bewegingen des vijands te zullen kunnen bespieden. Sommige onzer lezers zullen zich ongetwijfeld nog wel herinneren, dat de Franschen, in de veldtogten van 1792, 93 en 94, in de Nederlanden, ballons gebezigd hebben, onder anderen, zoo ons geheugen ons niet bedriegt, bij den slag van Fleurus. Het staat ons echter niet voor, destijds vernomen te hebben, dat zij hun van veel dienst geweest zijn. Intusschen zijn, volgens brieven van Alikante, de consuls reeds, uit Algiers, naar hunne buiten verblijven vertrokken en hebben hunne huisgezinnen naar Port-Mahon gezonden. Te Algiers zelf worden [illegible] tot tegenweer gemaakt en de dey was overal in persoon tegenwoordig, om [illegible] werken te bespoedigen.

Van den 7den Mei.

De in ons vorig nommer aangekondigde zitting van de 2de Kamer heeft gisteren plaats gehad. In de vorige zitting waren 56 leden aanwezig, een getal, slechts even genoegzaam, om te kunnen delibereren; thans waren er 80 leden present. De ingekomen petitien liepen nu veelal over de aanhangige accijns-wetten.

Na dat de minister van financien nog eenige inlichtingen had gegeven over het ontwerp, houdende, om het getal leden der Algemeene Rekenkamer, bij wijze van [illegible], van 16 op 9 te verminderen, begonnen de deliberatien [illegible] De heeren *de Broeckere*, *de Stassart* spraken, *comme de raison*, [illegible] de wet. Eerstgemelde wilde eene meer onmiddelijke controle wegens de ontvangsten, waarop de minister hem met daadzaken bewees, dat die controle bestaat, zoodat het geachte lid, volgens loffelijke gewoonte, weder eenigzins in de lucht geschermd had.

De wet werd met 59 tegen 21 stemmen aangenomen en zal naar de Eerste Kamer verzonden worden.

— Naar aankondiging der commissarissen van het Grootboek der Natoinale Schuld, zijn er eenige *valsche* kansbiljetten van de uitgestelde schuld ontdekt. Ten einde deze valsche van de echte te doen onderkennen, hebben genoemde commissarissen drie exemplaren der valsche naar de voornaamste steden aan het plaatselijk bestuur tot bezigtiging overgezonden.

— De factie, zoo het schijnt, nu, geen anderen zaadstoffel wetende, begint dreig- of brand-brieven te schrijven. Eene der redacteuren van het *Journal de Gand* heeft ten minsten een wel geconditioneerden ontvangen, welken hij, met zeer geestige aanmerkingen spekt. Zie hier eenige zinsneden uit dat *billet doux*:

» Sidder laffe en eerlooze roover (brigand)! Denkt gij, dat de Belgen zich ongestraft zullen laten vertrappen door galei-boeven en andere ellendigen, die genoodzaakt zijn, hun verwelpend bestaan buiten hun land voort te slepen...

» Het uur zal weldra slaan, dat deze in onzen [illegible] derde banvloek ten uitvoer zal gebragt worden. [illegible]

» Oorlog, openlijke oorlog, oorlog tot den dood tegen de tiranen en hunne eerlooze ministers [illegible]

» Oorlog tot den dood [illegible], de omkoopers en tegen de laffaarten, [illegible] omkoopen. . . .

» Wij zullen onze *Robespierres* wel leeren, wat Belgen van de 19de eeuw zijn. . . .

Deze laatste zinsnede is met bloed geschreven de gentsche redacteur kan niet onderscheiden of het schapen-bloed, varkens-bloed of kalkoenen-bloed is, maar verklaart geenszins van den brief verschrikt, maar integendeel door dezelfs inhoud vervrolijkt te zijn. Hij houdt veel van vrolijkheid, maar heeft die gaarne gratuit; daarom verzoekt hij den anoniemen schrijver, om in het vervolg dergelijke opvrolijkende brieven te frankeren.

— De audientie van Z. M., eergisteren te Brussel gegeven, is bij uitstek talrijk en schitterend geweest. Op dezelve gaven zich onderscheiden deputatien uit de regerings-collegie, [illegible] bijna alle de officieren der schutterij, welke Z. M. [illegible] hadde zijn komen bewijzen.

— Uit Brussel wordt gemeld, dat men zaamen bezig was met het slechten van het oudste burgerhuis der stad. Dit huis was bekend onder den naam van *het Huis met de drie Hoofden* en had zelfs den naam gegeven aan de straat, waarin het gelegen is. De abt *Mann* zegt, dat hetzelve gestrekt had tot een congregatie-huis, waarin de joden, tijdens derzelver uitdrijving in 1370, bij een kwa-

men, om over hunne gezamenlijke belangen te raadplegen. Deszelfs vreemde kouvtrant, die naar geen huis in geheel Brussel gelijkt, bewees genoegzaam de hooge oudheid van dat gebouw.

— De *Moniteur* spreekt de (ook in ons vorige nommer overgenomen) tijding van de aanvraag des generaals *Bourmont* om nog 20,000 man, stellig tegen.

— Prins *Albert* van Pruissen, de aanstaande gemaal van onze geliefde Prinses *Marianne* der Nederlanden, is, op den 1ste dezer, van deszelfs reis naar Petersburg, te Berlijn terug gekomen.

— Volgens berigten uit Ancona, zullen er verscheiden stoomboeten worden aangelegd, die, van Constantinopel, over Korfu, Malta, Gibraltar en Lissabon, naar Londen en *vice-versa* zullen varen.

— Onze Londensche berigten loopen tot den 4den Mei. De bulletins van 's Konings gezondheid van den vorigen dag en van dezen luiden als volgt:

„ Kasteel van Windsor, *den 3den Mei.*

„ De Koning heeft, gedurende den afgeloopen nacht, veel van [illegible] aan slaap geleden; de kentrekenen der ziekte van Z. M. zijn tieltijdm eenigér mate verbeterd.

„ *Halfort, Tierney.*"

„ *den 4den Mei.*

„ De koning heeft, dezen afgeloopen nacht, eenige uren geslapen; Z. M. schijnt zich heden morgen eenigzins beter te bevinden.

„ *Halford, Tierney.*"

Later vernomen en langs eenen buitengewonen weg ontvangen particuliere berigten verzekeren, dat er volstrekt geen hoop op herstel voor Z. M. is.

De Londensche berigten zijn overigens weinig belangrijk. Het parlement zou weldra scheiden.

Mengelingen.

In den *National* van den 26 April leest men het volgende:

„ Eenonzer correspondenten zendt ons uit den Haag het volgende Artikel over [illegible]

„ *Den Haag* 22 *April* 1830.

„ De *Courant* van [illegible] had onderdaags met de gemaakte houding [illegible] overwinnaar, welke echter zijne ongerustheid [illegible] gevraagd: „ *wat of men, na het lezen der verklaringen van de beschuldigden in de Provinciën, zeggen zoude omtrent de aanmerkingen?*

„ Heden heeft de *Bijenkorf* de onbeschaamdheid, als uit den mond der Hollanders te antwoorden: „ *dat de vrienden van Koning en Vaderland zich ten uiterste geërgerd vinden; en dat de voorstanders van het Ministerie zwijgen.*"

Voorwaar, heeren van den *Bijenkorf*, zoo is het, zij, die gij ministeriëlen noemt, dat zijn de zoodanigen, die den scepter van eenen Nassauschen Vorst boven het juk van Rome verkiezen; of wel, de ware vrienden des Vaderlands, die liever aan de wetten gehoorzamen, dan hunne hoofden buigen voor den [illegible] muts, alle eerlijke lieden, in een woord, alle [illegible] zwijgen; maar opdat gij niet moogt mistasten, omtrent [illegible] zwijgen, zullen wij u dienaangaande te regt helpen, [illegible] die zich onder uwe armzalige banier van trouweloosheid [illegible]

Wij *zwijgen*, dewijl ons de woorden [illegible] drukken, welken afkeer, welke verontwaardiging en [illegible] onze ziel vervullen, bij de beschouwing dier lange lijst van stuitende schandelijkheden, van snoode ondankbaarheid en hatelijke kuiperijen, waarvan het regterlijk onderzoek, thans te Brussel begonnen, ons de afschuwelijke [illegible] klaar voor oogen stelt.

Wij *zwijgen*, ontdat ons verbazing verstomt, ziende hoe een [illegible] geheimen oproerlingen, even verachtelijk wegens het doel, [illegible] als wegens de middelen, die zij bezigden, [illegible] goed waren van den vrede in het koningrijk te storen, [illegible] koningrijk, in hetwelke zes, [illegible] dankbare burgers [illegible] de vurigste beden voor het behoud van den Monarch, [illegible] bestuurt, en voor zijne luisterrijke regering, ten hemel [illegible]

Wij *zwijgen*, [illegible] ons de schrik de spraak beneemt, ziende, [illegible] mannen, door [illegible] met de hoogste waardigheden bekleed, met gunstbewijzen en weldaden overladen, vergetende, wat zij aan hunnen rang, [illegible] hunne maatschappelijke betrekking, [illegible] zeer schuldige zijn, met een handvol ellendelingen, [illegible] hun Vorst uit het stoutste opgeheven, eene gemeene zaak [illegible] en tegen het bestuur van den staat, tegen den edelmoedigen Vorst, die hen met zijn vertrouwen had vereerd, zamenspannen! dat ambtenaren, door den aard hunner bedieninge, meer bijzonder verpligt, om de bestaande orde te handhaven, zich verbroederen met de zoodanigen, die zich eene eer stellen, te belijden, *dat hunne vreugde, bij de verwekte oproerigheid, zich naauwelijks laat bedwingen* (1).

Een priester der geregtigheid, een lid van een der hoogere regtshoven, zijne bewondering betuigende voor eenen man, [illegible] vangen zit, ter oorzake van oprujende geschriften! Een regter, de stelligste verzekeringen van zijne goede gezindheden doende, ter begunstiging van de ondernemingen dier oproerlingen, welke hunne blijdschap niet verbergen, die de omkeering van den staat hun zal veroorzaken! Leden der algemeene Staten, van die achtbare vergadering, welke in naam des volks *onderdanigheid aan den Koning, geëbuwheid in de verdediging van deszelfs persoon en waardigheid* zweert, zich verdragende met de helsche schim des lafaardenaars van Robespierre! Bedienaars van eene godsdienst, die niets dan vrede, orde en onderdanigheid jegens de magten leert, zich, tot schande van hunne heilige waardigheid, verbindende met personen, die alles, wat heilzaam is, verwerpen (2), die niets [illegible] denken, dan verwarring, niets begeeren dan omkeering [illegible] eindelijk dit werk van schande en onregtigheid, waarvan men moeijelijk in de wereldgeschiedenis een tweede voorbeeld zal aantreffen, [illegible] voltooien, een opvolger der Apostelen, een van de hoofden [illegible] kerk van J. C., die op de H. Evangelien heeft gezworen *van nooit eenigen raad te hebben*, of *eenige verdachte zamenkomsten te houden, welke met de gemeene rust zouden strijden* (3); ja, een bisschop, aannemende, om den brander, bestemd om het koningrijk in vlam te zetten, te besturen, en zich wendende naar den zin van eenen man, wiens haat tegen het koningschap misschien nog niet is overtroffen, dan alleen door de verwoedheid, van welke hij een proef, ter bestrijding van het christendom, onlangs heeft gegeven.

Ziedaar het schouwspel, dat het Koningrijk der Nederlanden thans aan het verbaasde Europa oplevert; en, zoo wij, oprechte vrienden en getrouwe onderdanen van onzen Vorst, nog het stilzwijgen bewaren, het is, omdat zoo veel onbeschaamdheid [illegible] heid en meineedigheid ons walgt, zoo wel als [illegible] ons verpligt rekenen, de hooge uitspraken van het geregt met eerbiedig stilzwijgen af te wachten; alvorens diegenen naar hunne verdiensten ten toon te stellen, die, door hunne snoode ondankbaarheid [illegible] weloosheid, het hart eens braven Konings bedroefd, en de rust [illegible] van zes milioenen onderdanen op het spel gezet hebben.

Maar is het, dat wij [illegible] zwijgen, [illegible] politer niet, dat wij geheel van het woord hebben afgezien. De [illegible] welke u nog voor eenige oogenblikken laat adem scheppen, is de voorbode van eenen storm, wiens hevigheid gij en de uwen, heeren van den *Bijenkorf*, waarschijnlijk niet het laatste zult ondervinden.

In weerwil der u tot dus ver gegevene moeite, om bedekt te blijven, en uwe eer- en belangzuchtige oogmerken niet te laten gissen, zijn uwe namen en voornemens ons bekend; en zullen wij u het masker afligten, zoowel als den overige valsche [illegible] des volks.

Alle de bewerkers der wanorden, die [illegible] en der beroerten [illegible] beschuldigden, [illegible] voorzigtig, dan de bewonderaars [illegible], maar niet minder gevaarlijk dan hij. Dezen hebben tot nog toe wel de hand der geregtigheid weten te ontduiken; zij zijn veilig tegen een regtelijk vonnis; maar zij zullen de uitspraak van het algemeen gevoelen met ontbeiren, wanneer wij ons stilzwijgen, dat hun nu nog eene [illegible] rust en blijdschap schenkt, zullen afgebroken hebben.

Wanneer het geregt met die geenen, over wier lot het thans [illegible] is, uitspraak te doen, zijne rekening zal hebben [illegible] zullen wij beginnen de onze op te [illegible] het [illegible] onwetende of kleingeestige [illegible] onbedreven of zwakhoofd der aanslagen van de oproerigen zoo wel gediend, en hunner hatelijke oogmerken in de hand gewerkt hebben, ten einde het vermogen te verkrijgen ter nederwerping van den troon, op de puinhopen van het welvaren des volks.

Dan zullen wij ook zonder ophouden aan het Nederlandsche volk bekend doen, worden die ontaarde burgers van den *Bijenkorf* en anderen, hoedanigen, te zij zij onder de bezoldiging van een

(1) Woorden van [illegible]

(2) Woorden van de Pausen.

(3) Zie den eed der bisschoppen in het [illegible] van 1827.

dagbladsuitgever staan, 't zij zij zelve met groot geld de bijdragen, geschikt ter verspreiding hunner verwoestende leerstellingen, betalen, geen ander doel beoogen, dan om hunnen dorst naar ambten en waardigheden te lesschen.

Dan zullen wij eindelijk tot in hunne laatste verschansing vervolgen die gevaarlijke drogredenaars, die Apostelen der goddeloosheid en der losbandigheid, die te stout de eeuwige orde der dingen durven aantasten; die de grondslagen van allen gezag ondermijnen, die de ziel bederven, en het hart der jeugd door hunne verkeerde en duistere leerlingen verpesten; en alzoo als met uitgestrekte hand het kwaad verspreiden, waarvan wij de slagtoffers moesten geworden zijn, en dat ons ten laatste, door moord en verwoesting, zoude gevoerd hebben tot dien staat van onuitsprekelijk geluk, van oorspronkelijke vrijheid, welken de Wilden genieten, en waarnaar de *Buonorotti's* en de *de Potters* met reikhalzend verlangen uitzien.

Nog eenmaal, Heeren schrijvers van den *Bijenkorf*, wij zwijgen voor het oogenblik, maar binnen kort zullen wij spreken; en mogelijk zal het u als dan verdrieten, dat ons stilzwijgen is afgebroken. Gij zult niets verloren hebben met te wachten. Spreken zullen wij, wanneer de geschikte tijd daartoe gekomen is; en die zal komen, want herinnert u, wat de Predikerzegend heeft: (Eccles. 3) *voor alles is eene bepaalde tijd, voor alle onderneming [illegible] een tijd; een tijd om te zwijgen; een tijd om te spreken; een tijd om van vreugde op te springen; een tijd om te jammeren; een tijd om te scheuren; een tijd om te herstellen; een tijd om te zwijgen; een tijd om te spreken.*

AMERLEI.

Men [illegible] van den voortgang, welken wij in onze staatsbuitenkunde [illegible] hebben gemaakt. Deze voortgang is niet [illegible]; immers zouden wij dan het heil der maatschappijen niet [illegible] zoo veel drift in den *vorm* derzelve zoeken, maar integendeel trachten in het *wezen* der zaak door te dringen. Er is geen regerings-vorm, welke een duurzamen grondslag van maatschappelijken voorspoed kan opleveren, zoo niet regeerders en onderhoorigen van hunne plichten doordrongen zijn, zoo niet de zin voor waarheid en gereegtigheid zich met het volkskarakter heeft vereenzelvigd. Men verwerpt de magt der alleenheersching, omdat men vreest voor de wankelbare deugd der regenten; maar men bedenkt niet, dat eene volksregering evenmin eenen zekeren waarborg geeft, daar ook de deugd en zedelijkheid eener Natie aan verandering en onbestendigheid onderworpen is. — Stellen wij het ons dan ten oogmerk, aan de vormen geene meerdere macht te hechten, dan zij werkelijk bezitten; maar [illegible] aan te wenden, wat strekken kan, [illegible] bevorderen. [illegible] en worden, wat [illegible] in het omgekeerde geval, doode vormen [illegible] menigvuldige aanleiding kunnen geven tot verstoring van het maatschappelijk geluk.

Het is een geliefkoosd denkbeeld, hetgeen wij ook in het minst niet willen betwisten: *dat de waarheid zich zelve helpt.* Alles helpt zich in deze wereld: onverschillig echter is het niet, wanneer de waarheid zich zelve helpt. Die haar lief heeft, moet steeds wenschen, dat zulks zoo vroeg mogelijk geschiede; hij zal [illegible] gelijk men in het gemeene leven zegt, gaarne een [illegible] helpen. Om die reden houden wij het dan ook voor [illegible] de waarheid hier geheel aan zichzelve overgelaten; [illegible] de macht der wet haar handhave; en ook om [illegible] tot heterschting der misdrijven door de drukpers [illegible] voor [illegible] moeilijk.

Een onzer geachtste boekhandelaren, bekend door zijne menigvuldige pogingen tot uitbreiding en verbetering der boekdrukkunst in Nederland, de heer Brest van Kempen, wordt door den *Courrier des Pays Bas*, in zijn no. 126, op eene vuiltaardige wijze aangevallen. Zulks kan niemand bevreemden, die met den geest des [illegible] bekend is, te meer, daar de aanleidende oorzaak van deze [illegible] gedenkstuk is van de heilrijke bedoelingen [illegible]. Wij mogen echter deze aanval niet [illegible] niet zoo zeer om den verdienstelijken [illegible] dan hij dit met behoeft, maar alleen om hem te verzekeren, dat de woede des *Courriers* eene aanbeveling te meer voor hem [illegible] is. Overigens [illegible] heer B. v. K. zich ten opzigte van dat brusselsch blad, [illegible] met hetgeen *le Journal de Gand* omtrent van den [illegible] *de la Sambre* zeide: » *Nous ne serions fâchés que dans le cas où il ferait notre éloge. Tant qu'il nous injurie, il n'y a pas lieu pour nous à une justification.*" (*)

Zekere mijnheer *Giron* (deze heeft ten minsten een' franschen naam) wil het hier boven bedoelde werk, door den heer Baker van Kempen uitgegeven, niet alleen niet lezen, maar eene Unie vormen, van welke alle de leden zich zullen verbinden, om geen oog in dat (voorzeker zeer goddeloos) boek te slaan. — Het is thans de eeuw van *Unien* en Verbindtenissen, van herscenschimmen en kwakzalverij; het voorstel van den heer G. is daarvan een vernieuwd bewijs. Wij zouden intusschen bijna gelooven, dat deze heer een vriend des genoemden uitgevers was, daar zeker niets meer in staat is het debiet des boeks te vergrooten dan de brief des heeren G. en het getier van *le Belge*, *le Courrier* en andere van dat soort. — Ook is, naar wij vernemen, het debiet van dit boek reeds zoo groot, dat er bijna geen exemplaren meer van te bekomen zijn en er van eene tweede oplaag gedrukt wordt.

(*) Wij zouden alleen dan spijt gevoelen, wanneer hij van ons lof sprak, zoo lang hij ons hoont bestaat er geene reden om ons te regtvaardigen.

LETTERKUNDIGE EN WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

Reizen in de West-Indien en door een gedeelte van Noord- en Zuid-Amerika; door G. B. BOSCH, predikant te Curaçao; *eerste deel.* Te Utrecht bij N. van der MONDE; 1829; met gegraveerde titel en vignet, in 8°; — gr. 377 blads. *f* 3,60.

Niets is voorzeker geschikter, om aard- en volkenkunde te verspreiden, dan het lezen [illegible]. Niet altijd [illegible] dezelve echter voor eene algemeene lectuur [illegible] zelven vereischen, bij de lezing, meer wetenschappelijke [illegible] dan die, welke men bij het grootste gedeelte der lezers aantreft. De reisbeschrijving, die wij thans voor ons hebben, maakt hierop eene uitzondering; en is, ten minsten naar dit eerste deel te oordeelen, voor eene algemeene lectuur, in een uur van verpozing, bijzonder geschikt.

Ofschoon het onze gewoonte niet is, om ons oordeel, op het eerste gedeelte van werken, uit te brengen, zoo willen wij echter, om redenen, in dit geval, onzen lezeren met dat gedeelte dezer *reizen* bekend maken, ten einde daardoor den schrijver een te vroegen, om het tweede deel te doen volgen; zullende wij als dan ook een vollediger verslag kunnen geven.

De schrijver van dit werk was ons reeds bekend geworden door sommige zijner reisverhalen, welke, op onderscheiden [illegible] in de *Vaderlandsche Letteroefeningen* zijn geplaatst [illegible] en welke eerste lettervruchten dan ook de aanleidende oorzaken waren (zijnde deze door het publiek gunstig ontvangen geworden), die hem hebben bewogen, dit *werk* [illegible] den druk bekend te maken. In eene zeer belangrijke voorrede deelt hij de lezers, ter voorkoming van bedenkingen, welke sommige derzelve maken mogten, dat iemand, die, wegens deszelfs ambt, bij zijne gemeente [illegible] moet, zich zoo dikwijls op reis bevindt, kortelijk de [illegible] hiervan mede. Dit was voorzigtig gehandeld, om [illegible] den eenen of anderen *collega*, bij voorkomende [illegible] *uit de pen* op te loopen.

Vóór dat *domine* zijn eerwaardig [illegible] de *gekleurde* en *ongekleurde* West-Indiërs [illegible] en *liefde* [illegible] *Christelijke* [illegible] toehoorders, voorgedragen had, hij [illegible], toen ons vaderland [illegible] vijand bedreigd werd, de [illegible] op den *tabbaard* te moeten komen, om naderhand de voordeelen der *verdraagzaamheid* [illegible] ter te kunnen afschetsen. Hoe dit ook zij, deze zijne vaderlandsliefde deed hem eer, en de, uit den vrijwilligen [illegible] schapen Christen-leerraar is daarom voorzeker niet minder [illegible] lingwaardig.

Treffelijken onderhoudend verhaalde kan de lezer [illegible] schrijver [illegible] overtogt naar de West-Indien vergezelden, [illegible] met dat [illegible] dat het lachen alleen aan zijne [illegible], terwijl [illegible] zijne reisgezellen, op een [illegible] schijn, aan [illegible] gemakken zeer zee-reize, en aan de [illegible] lompe handelwijze van eenen onkundigen schipper blijk [illegible] gaf.

De lezer kan zich, met *domine*, [illegible] vele weken bijna niets dan water en lucht gezien [illegible] verlieuwen, van » *land aan staurboord!*" te hooren roepen, om zich, met [illegible] op St. Eustatius te ververschen.

In een kort verhaal schetst de schrijver ons de geschiedenis van dat eiland, sedert het jaar 1639, tijdstip, waarop de Hollanders van hetzelve bezit namen, tot in het jaar 1828, — beschrijft verder de *reede* den *grond* en de *luchtgesteldheid*, *zeden* en *gebruiken* der inwoners, en eindelijk de voorvallen op een kleine binnenlandsch-reisje. In dit gedeelte merkt de schrijver eene opmerkzaamheid in het *Aardrijkskundig Woordenboek* van VAN WUR ROMANSZ op, en deelt eenige niet bekende bijzonderheden mede, omtrent de in bezitneming der Engelschen van St. Eustatius.

Bij de beschrijving van het eiland St. Martin, alwaar onze reiziger zich eenige dagen ophield, spreekt hij over suikermakerijen, is hierbij echter zeer oppervlakkig, handelende niet dan over bekende zaken.

Het overige, en wel de twee derde gedeelten van dit boekdeel is aan den standplaats des schrijvers, het eiland Curaçao, toegewijd.

Bijzonder merkwaardig is de beschrijving der *reede*, zijnde deze, in het vignet op den titel, afgebeeld en der nieuw *aangelegde vestingwerken*. Hierbij schijnt het ons toe, dat de korte veldtogt van 1815, voor onzen predikant en schrijver, niet geheel onnut is geweest, dewijl zijne wijze van voordragt de kenteekenen draagt van daarin iets meer van dergelijke verdedigings-middelen geleerd te hebben, dan men gewoonlijk bij mannen van zijnen stand aantreft, die hunne studien in dat vak ook al niet veel verder dan tot de wallen van Jericho behoeven uit te breiden. Ook levert zijne geschiedenis van het eiland Curaçao daadzaken op, die men elders reeds zoo ligt niet zoude [illegible]

Wij [illegible] reeds [illegible] slechts gedeeltelijk ons oordeel aan onze lezeren over dit werk te zullen mededeelen, en zullen ons alleen bepalen, bij te zeggen, dat dit eerste deel ons bijzonder is bevallen, eenige weinige langwijlige verhalen over niets beteekenende zaken uitgezonderd, die gevoeglijk achterwege hadden kunnen blijven. Hetzelve is met eene kleine letter en zeer goed gedrukt, zoodat het, ook van dien kant, schijnt, dit dezo [illegible] onderneming niet slechts uit eigenbelang [illegible] begonnen.

ROMANELLI.

In de *Gazette littéraire* vinden wij, omtrent dezen Italiaanschen [illegible] en kunstbeminnaar, het navolgende uittreksel uit eenen Brief van eenen [illegible] reiziger.

Ik ben [illegible] aangekomen, en heb reeds een merkwaardig [illegible] der smaak voor de schoone kunsten bij de Italianen opgemerkt. Zoudt gij het kunnen geloven? Een laarzenmaker in het bezit van een kabinet van beelden, schilderstukken en gegraveerde platen te zien, hetwelk eene keus van de beste stukken van groote meesters in zich bevat, en niet alleen van Italiaansche, maar ook (hetwelk men zelden bij die natie vindt) van de vlaamsche school.

De naam van dezen smaakvollen laarzenmaker is ROTCHERT, en ik kan u uit eigen ondervinding verzekeren, dat zijne lust voor de kunsten van geenen nadeligen invloed op de uitdeeming zijner ambacht geweest is. Nimmer was ik zoo goed in dit artikel bediend als van hem. Hij heeft de gewoonte van eerst eene [illegible] te maken, om die te doen passen, voor dat hij het *paar* aflevert. [illegible] verhaalt men eene *anekdote*, welke tusschen *Napoleon* [illegible] zou gebeurd zijn. De keizer, te Milaan zijnde en van de bijzondere bekwaamheid van ROTCHERT gehoord hebbende, liet hem een [illegible] hiervan eene proef te nemen. Volgens zijne [illegible] met de eene laars, om te laten passen, naar [illegible], omdat de keizer bezigheden had, in de voorzaal vertoeven. Na twee uren wachtens, verloor hij het geduld. » » Ik zal de laars hier » » laten, dan kan Zijne Majesteit haar op zijn gemak aanpassen" " zeide hij en verliet daarop het paleis. De keizer had dezelve [illegible] gevonden, doch door geene verzoeken of bedreigingen was [illegible] te bewegen, de tweede te [illegible]. Zoo [illegible] Milaan komt, moet gij [illegible] aanschouwen laarzenmaker op te zoeken. Zijn kabinet is [illegible], en zijne gesprekken zijn leerzaam en onderhoudend. Hij heeft u [illegible] eene menigte anekdoten, de schoone kunsten betreffende, als ook omtrent hoogpersonen, dies hij, in zijne dubbelde kwaliteit van kunstminnaar en laarzenmaker gekend heeft, verhalen [illegible]

MARKT-PRIJZEN
DER STAD BREDA,
van den 8 Mei 1830.

			Ct.	Ct.
Het Nederl.	Mudde	Tarwe.	7	32
Het	dito dito	Rogge.	4	49
Het	dito dito	Boekweit.	4	35
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.				13
Een lucht Tarwe-brood, van een pond Nederl.				20
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.				[illegible]
Een Nederl. pond Tarwen-Meel.				[illegible]
Een dito pond Boekweite-Meel.				[illegible]
Een dito pond Boter.				[illegible]

ADVERTENTIEN.

*** Alle de geenen, welke iets te pretenderen hebben of verschuldigd zijn aan de bestaan hebbende firma in Wijnen van S. WEENS & VAN DER PIEPEN, worden verzocht daarvan opgave of betaling te doen, gedurende de deze maand Mei, in de Karrestraat, Litt. A. N°. 9, te Breda.

Te KOOP of te HUUR niet ver van Breda,

Een aangenaam en welgelegen *BUITENVERBLIJF*, voorzien van onderscheiden BENEDEN- en BOVEN-KAMERS, KEUKEN, KELDER, POMP en REGENBAK en verder zeer gemakkelijk [illegible] STAL, SCHUUR, LOODS, etc., [illegible] uitmuntende VRUCHT- en MOESTUIN, TEEL-WEILAND en BOSCH, enz., enz., alles aan elkanderen gelegen.

Tevens zou men gelegenheid kunnen vinden, om 2 à 4 KAMERS in of buiten de kost, benevens STALLING te huuren.

Nadere informatien hieromtrent te bekomen, onder Lett. G., bij de boekhandelaars BROESE & Comp. te *Breda*.

Door sterfgeval te koop, voor modieke prijs, om terstond te aanvaarden, in het volkrijk en aangenaam dorp Hardinxveld, eene BUITING, met vijf BENEDEN-KAMERS, uitkomende aan de Straat, twee KEUKENS, met twee WATERPOMPEN en een REGENPOMP, twee getrasseerde [illegible] groote ZOLDER met SLAAPVERTREKKEN, alsmede een groote SCHUUR, voor bergplaats van [illegible] en STROO, STAL voor PAARDEN, KOEBESTEN, daar achter een groote OPEN PLAATS, BLEEKVELD, een groote TUIN, met VRUCHTBOOMEN en KOOKPEEN, [illegible] à 5 perct. [illegible] bij de ondergevers dezes.

*** Donderdag den 13 Mei 1830, des middags 1[illegible] zullen, aan het polderhuis van Jannezand, gelegen [illegible] Dussen, in perceelen worden verpacht, 250 Bunders extra schoone HOOILANDEN, van de hoog omkade polders oud en nieuw Jannezand, waarvan dagg, voor en op de morgen voor de verpachting, de aanwijzing door den opziener P. KELDER zal worden [illegible]

En op Zaturdag, den 15 Mei 1830, des middags 12 uren, ten huize van A. V. [illegible] vendeel, [illegible] 87 Bunders [illegible] schoone HOOILANDEN, van de hoge omkade polders [illegible] de Mul, tusschen de rivieren het Mallegat en de Krap, alsmede van het hoog omkade 8e deel, in den kikvorsch of otter, gelegen langs het wantij, over den stads polder, onder Slijdrecht, waarvan op den polder de Krap aanwijzing zal worden op dezelfde morgen der verpachting, en op den kikvorsch, daags te voren, van 's morgens 8 tot [illegible] dags 2 uren.

Informatie te verkrijgen ten kantore van [illegible] meester [illegible] op den Heugst.

Bij de Uitgevers dezer zal binnen weinige dagen, het licht zien:

HANDBOEK DER ALGEMEENE GESCHIEDENIS, derde deel. (Geschiedenis der Romeinen) door Mr. *G. Dorisseijen*.

II HET STOOMWERKTUIG, deszelfs *oorsprong*, *voortgang*, *zamenstelling*, beschreven en toegepast op FABRIEKEN, STOOMBOOTEN en STOOMRIJTUIGEN; opgehelderd door geïllustreerde platen, door *Willem van Troostwijk*.

Bovengemelden zullen binnen kort verkoopingen van een aanzienlijke hoeveelheid [illegible] in alle takken van geleerdheid [illegible]

Wanneer men genegen is hierbij nog [illegible] te voegen, verzoeken gemelde ten spoedigste hiervan opgave te willen [illegible]

Te Breda, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.